

Transcripcions en català i espanyol

Aplica la perspectiva de gènere als teus recursos d'aprenentatge. La Biblioteca t'hi ajuda.

[Informació visual: Mentre la Mireia Castillón parla en off, es mostra una presentació de diapositives i gravacions del web de la Biblioteca de la UOC que il·lustren la seva explicació.]

Mireia Castillón:

Hola a tothom. Des de l'àrea de Biblioteca i Recursos d'Aprendentatge us donem la benvinguda en aquesta sessió informativa que porta per títol: "Aplica la perspectiva de gènere als teus recursos d'aprenentatge. La Biblioteca t'hi ajuda".

El meu nom és Mireia Castillón, soc referent de gènere dins de l'àrea de Biblioteca i comentar-vos que aquesta figura de referent de gènere es va crear ja dins de la Biblioteca l'any 2019, amb una doble vessant o amb un doble objectiu.

D'una banda teníem com a missió identificar aquelles accions que ja s'estaven treballant i que pensem que també es podien treballar dins de la biblioteca en relació amb com incorporar la perspectiva de gènere, o com contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència i la recerca de la universitat. I, d'altra banda, l'altre gran objectiu de crear aquest rol era donar compliment a aquelles directrius que ens vinguessin donades per la mateixa organització o, més concretament, per la Unitat d'Igualtat de la UOC.

Dit això, comencem la sessió informativa amb els tres grans objectius que ens hem marcat. D'una banda, un dels objectius d'aquesta sessió és donar-vos a conèixer totes aquelles accions en les quals estem treballant des de la Biblioteca creades amb l'objectiu de contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere, tant en la docència com en la recerca de la universitat.

Un altre gran objectiu que ens marquem en aquesta sessió és el de proporcionar-vos tot un seguit d'eines i recursos perquè pugueu incorporar la perspectiva de gènere en els vostres recursos d'aprenentatge de les vostres assignatures.

I, finalment, un altre objectiu important per a nosaltres és que ens pugueu aportar els vostres suggeriments, que ens digueu en quins aspectes penseu que, nosaltres, com a Biblioteca, podríem contribuir perquè vosaltres pugueu fer la vostra docència amb perspectiva de gènere. A tal fi, el que farà interessant és que ens feu arribar tots aquests suggeriments i aportacions de millora enviant un correu als vostres bibliotecaris i bibliotecàries referents de la Biblioteca.

Dit això, quin és el nostre punt de partida? D'on hem partit? Quins han estat els nostres tres grans pilars a l'hora de definir aquestes accions i aquests recursos que us facilitem?

Tenim tres grans documents de referència. D'una banda tenim el Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària, que és el document que va elaborar la AQU, l'Agència de Qualitat Universitària, i on es faciliten tot un seguit de directrius i d'indicacions perquè la universitat incorpori la perspectiva de gènere a la docència.

En aquest sentit, des de la Biblioteca, el que varem fer va ser identificar si en aquestes directrius hi havia algun aspecte específic que se'n demanava a les biblioteques universitàries. Sí que hi ha un punt concret que fa esment en aquest marc general. Diu que les biblioteques hem de proporcionar tot un seguit de materials i recursos relacionats amb estudis de gènere o sobre perspectiva de gènere.

Ja veureu que al llarg d'aquesta sessió, algunes de les accions que us mostrarem van encaminades a donar cobertura a aquesta indicació que fa la AQU.

Un altre document marc important és el Pla d'Igualtat de la UOC, que té el recorregut del 2020 al 2024. En aquest sentit, comentar-vos que ja des de la Unitat d'Igualtat se'ns va demanar en el seu origen que des de la Biblioteca féssim aportacions o suggeríssim accions que penséssim que podrien ajudar a contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere, tant en la docència com en la recerca a la universitat.

En aquest sentit, comentar que en l'actual Pla d'Igualtat, la Biblioteca té diferents accions encomanades dins dels eixos de docència, recerca i organització.

I, finalment, un altre document molt important per a nosaltres són les Directrius per a la selecció i ús dels recursos d'aprenentatge. Aquestes directrius les podeu trobar en el O2 Repositori de la UOC. Allà es fa esment que els recursos d'aprenentatge, tant els propis com els externs, han d'optar per continguts que no discriminin cap persona ni cap col·lectiu per raó de sexe, raça, religió, identitat de gènere o qualsevol altra forma de discriminació. I aquestes directrius, evidentment, que són importants tant en els propis com en els externs, són vitals en el cas dels propis.

Bé, hem vist aquí ara el paraigua de quins són els nostres tres grans documents de referència, però ara plasmarem de quina manera nosaltres des de la Biblioteca hem fet accions i podem proporcionar-vos recursos i eines per tal que incorporeu la perspectiva de gènere en els vostres recursos d'aprenentatge. Però primer de tot definim quina tipologia de recursos podem trobar en el catàleg.

Si aneu al catàleg de la Biblioteca, de recursos d'aprenentatge, veureu que n'hi ha dues grans agrupacions. Una, que fa referència als recursos d'aprenentatge de producció pròpia, que porten associat un encàrrec d'autoria, però després hi ha tot un seguit de recursos d'aprenentatge externs que vosaltres també podeu triar per a les vostres assignatures, com per exemple serien: capítols de llibre, articles, biblioguies, revistes, etcètera.

Ara analitzarem de quina manera i quines accions hem anat treballant des de la Biblioteca per incidir en aquest àmbit de com podem treballar els recursos d'aprenentatge per incorporar la perspectiva de gènere.

Comencem amb els recursos d'aprenentatge de producció pròpia. En aquest sentit, dins de l'àrea de Biblioteca, ja veureu que quan vosaltres feu peticions perquè teniu

necessitat de recursos d'aprenentatge per a les vostres assignatures, vosaltres entreu les peticions pel PERA, el Punt d'Entrada de Recursos d'Aprendentatge. Doncs en el cas dels recursos d'aprenentatge que porten associat un contracte d'autoria, nosaltres us formulem, entre d'altres, dues preguntes que estan relacionades amb els temes de gènere.

Una és si el contingut que esteu encarregant està vinculat a temes relacionats amb els estudis de gènere, feminism o igualtat.

Per què us formulem aquesta pregunta? Aquesta pregunta està vinculada amb el que comentàvem inicialment de l'AQU. L'AQU ens diu que les biblioteques hem de proporcionar un llistat de recursos que tractin sobre temes de gènere. Precisament, fer-vos aquesta pregunta respon a aquesta necessitat de tenir un llistat de recursos de producció pròpia que aborden aquests temes. A continuació us ensenyarem de quina manera podeu consultar aquest llistat de recursos.

Per tal de fer-ho serà necessari que aneu al web de Biblioteca i, com veieu, hi ha un apartat de "Cerca" [a la part superior]. Si vosaltres, en aquest apartat introduïu la paraula "genderuoc" –que és la paraula clau que ens ajudarà a identificar tots aquells recursos de producció pròpia que aborden temes de gènere– i premeu la lupa per fer la cerca, veureu que us proporciona tot un llistat en el qual actualment ja tenim més de 130 resultats identificats. Aquest llistat s'actualitza de forma anual, basant-nos en les noves incorporacions que vosaltres ens aneu notificant en els vostres recursos d'aprenentatge.

L'altra pregunta que us formulem dins del PERA que està relacionada amb temes de gènere és si el recurs d'aprenentatge té en compte la perspectiva de gènere. Mitjançant aquesta pregunta nosaltres el que volem és identificar si s'han facilitat consignes a les persones que elaboren els continguts dels recursos d'aprenentatge per tal que tinguin aquesta mirada de gènere. Nosaltres, amb totes aquestes informacions, totes aquestes preguntes, aquestes dues preguntes que us realitzem, a l'hora de donar d'alta en els nostres aplicatius els recursos d'aprenentatge, identifiquem la tipologia de recurs en funció de les vostres respuestes.

Molts de vosaltres ens pregunteu: "Sí, però com puc facilitar jo indicacions als autors i a les autores perquè incorporin aquesta perspectiva? Quines eines tenim?".

Doncs aquí, concretament, des de la Biblioteca, vam elaborar el Kit per a autors i autores de la UOC on, precisament, hi ha entre d'altres coses, indicacions i elements per tal d'incorporar o contribuir a aquesta incorporació de la perspectiva de gènere a l'hora d'elaborar els recursos d'aprenentatge de producció pròpia.

Us ensenyaré també com poder accedir al Kit per a autors i autores, per això heu de tornar altra vegada al web de Biblioteca. Vosaltres, que teniu el perfil de personal docent, podeu accedir-hi directament a través del desplegable que apareix aquí [a l'apartat "Personal docent"] , en el Kit d'autors i autores de la UOC. En aquest kit trobareu diferents elements que poden ser d'utilitat a l'hora d'elaborar un contingut amb perspectiva de gènere com, per exemple, a l'apartat "Com puc elaborar un recurs d'aprenentatge de la UOC?" s'obrirà un PDF on hi ha les diferents tipologies de recursos d'aprenentatge de producció pròpia.

Vosaltres podeu donar indicacions en els vostres autors i autores perquè accedeixin a l'apartat concret que fa referència al recurs d'aprenentatge que han d'elaborar i on es faciliten, entre d'altres, indicacions que inclouen un apartat en concret sobre diversitat i gènere. En aquest apartat es faciliten indicacions i orientacions per tal que incorporin la perspectiva de gènere en aquest recurs d'aprenentatge que estan elaborant.

Un altre recurs important que podeu trobar en el Kit per a autors i autores és el “Com he de citar les fonts”. Aquí, concretament, volem fer menció especial del que es va realitzar per part del Servei de Gestió Bibliogràfica de la Biblioteca, de fer una adaptació dels estils de citació APA i Vancouver en la qual, en aquesta adaptació, es proposa incorporar el nom complet de l'autor o de l'autora per tal de visibilitzar les dones en les bibliografies.

Aquí, concretament, ens vam posar en contacte amb l'Associació Americana de Psicologia, que ens va donar el vistiplau per fer aquesta adaptació que podeu trobar en el web de Biblioteca. Els estils de citació, hi ha alguns estils de citació que, com sabeu, només demanen les inicials. En aquesta proposta desglossem també el noms de pila. Hi ha altres estils de citació, com Chicago, que, per exemple, sí que permeten incorporar els noms de pila dels autors. És un dels elements que també ofereix el Servei Lingüístic. És una recomanació perquè, per visibilitzar a les bibliografies la figura de les dones, és important que hi aparegui desglossat el nom.

En aquest apartat de “Com citar”, també hi ha un altre aspecte en el qual volem incidir i que pensem que també pot ajudar a contribuir a aquesta incorporació de la perspectiva de gènere a l'hora d'elaborar els recursos. És una eina que considerem que és orientativa, però que pot resultar interessant per poder analitzar la paritat de les nostres bibliografies.

Aquesta eina, que és el Gender Balance Assessment Tool, és una eina prou fàcil de fer servir. Vosaltres podeu triar, a partir d'un TXT amb les referències bibliogràfiques, ja veureu que apareix l'anàlisi de forma automatitzada del percentatge de dones, del percentatge d'homes i, per exemple, si hi ha alguns elements que no estan prou clars, apareix la informació com a “desconeugut”. Aquesta eina també permet una anàlisi per raça, però tot i així, no és gaire fiable. Però, si més no, considerem que pot ser molt interessant pel tema de poder fer una anàlisi de les bibliografies.

Tornem al Kit per a autors i hi ha un altre element important que conté aquest kit i que també ajuda a contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere. Aquest apartat és una infografia interactiva que ha estat elaborada pel Servei Lingüístic de la UOC conjuntament amb l'eLearn i és una infografia on es donen recomanacions i indicacions per fer un ús no sexista de la llengua. Aquesta infografia també es pot descarregar en format PDF.

I, finalment, un altre aspecte que considerem interessant és el fet de poder proporcionar tot un seguit d'imatges, per il·lustrar els continguts que s'elaboren, lliures de drets. Nosaltres proporcionem un banc d'imatges dins del qual ens sembla una opció molt interessant la de proporcionar el The Gender Spectrum Collection, que és tota una col·lecció d'imatges que va més enllà dels biaixos de gènere.

I, finalment, per si alguna vegada els autors a l'hora de proporcionar l'enllaç al kit, que m'he oblidat de dir-vos que és un enllaç al qual es pot accedir des de fora del campus – no es necessita estar “loguejat” per poder-hi accedir–, però si alguna vegada teniu

necessitat d'explicar amb més detall de quina manera aquest kit pot contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere en els continguts, a l'apartat de FAQs hi ha tota una pregunta que ho explica de forma més acurada.

Bé, això seria el kit. Penseu que aquest és el kit que es proporciona als autors i autores a l'hora d'elaborar aquests continguts, estem parlant dels recursos d'aprenentatge de producció pròpia.

Una altra de les qüestions que estem tractant, dels recursos d'aprenentatge que tractem a la Biblioteca, són tot el vessant de recursos d'aprenentatge extern. En relació als recursos d'aprenentatge externs, la Biblioteca també ha elaborat o té assignades diferents accions dins del Pla d'Igualtat de Gènere de la UOC.

Una de les accions que tenim assignades és la creació de la col·lecció especial Unitat d'Igualtat. En aquesta col·lecció podeu trobar tot un seguit de títols relacionats amb temes de com incorporar la perspectiva de gènere a la docència de les nostres assignatures o fins i tot plans d'igualtat de diferents institucions. En aquesta col·lecció, per exemple, podeu trobar totes les guies de la Xarxa Vives per a una docència universitària amb perspectiva de gènere.

A continuació us explico com poder accedir a aquesta col·lecció. En aquest sentit, heu d'anar evidentment al web de Biblioteca i el que us recomanem és que premeu la "Cerca avançada" [a la dreta del cercador]. I una vegada aquí veureu que a la part superior es carreguen diferents apartats, un dels quals és les "Col·leccions especials". Actualment, la Biblioteca té dues grans col·leccions especials, una dedicada a Manel Castells i l'altra, és la que estem comentant ara, que és la col·lecció Unitat d'Igualtat. Actualment, aquesta col·lecció té més de 160 títols, que es van nodrint de forma anual i, per tal d'anar fent aquestes noves incorporacions, comptem amb l'ajuda tant de la Unitat d'Igualtat com del grup de recerca GenTIC.

Una altra acció que tenim assignada dins del Pla d'Igualtat i que, a més a més, forma part de tot aquest conjunt de recursos d'aprenentatge externs que posem a la vostra disposició és la col·lecció de Treballs Finals d'Estudis de Gènere que podeu trobar al Repositori. Aquí, els estudiants procedents de diferents estudis que tracten temes relacionats amb els estudis de gènere poden fer el seu dipòsit. Nosaltres, en aquest sentit, sí que els facilitem unes indicacions perquè, si volen que el seu títol estigui dins d'aquesta col·lecció, identifiquin el seu treball amb una paraula clau que és "estudis de gènere".

Si voleu, per poder accedir a la col·lecció de l'O2 Repositori, també us diem de quina manera ho podeu fer. En aquest cas, a la part inferior de "Continguts" del web de la Biblioteca, trobareu que teniu accés directe a l'O2 Repositori. Si navegueu per "Docència", que és l'apartat on es fa tot l'abocament de treballs finals de grau i màster, trobareu que hi ha una col·lecció específica sobre treballs finals d'estudis de gènere. Aquí, ara per ara tenim quasi 180 títols, però aquests títols es van nodrint a finals de cada semestre, quan es fan nous abocaments.

Continuem i parlem de l'Editorial UOC. Aquesta era una altra de les accions que tenim assignades dins del Pla d'Igualtat de la UOC i una de les fites era la d'iniciar nous títols relacionats amb els estudis de gènere, dones, feminismes i sexualitat. En aquest sentit, comentar que l'editorial aquest any està treballant en nous títols relacionats amb

l'Agenda 2030 i que aquest any publicarà explícitament un títol relacionat amb l'ODS número cinc sobre igualtat de gènere. I actualment també podeu trobar a la seva web diferents títols de la col·lecció de "Dones".

Altres recursos d'aprenentatge externs que nosaltres posem a la vostra disposició perquè pugueu incorporar la perspectiva de gènere a la docència de les vostres assignatures són les biblioguies. En aquest sentit diferenciem les biblioguies que sorgeixen d'iniciativa pròpia per part de la Biblioteca, com, per exemple, la de Combatre la LGTBI-fòbia, que es va fer per commemorar la data del mes de l'Orgull, aquestes biblioguies poden ser de dues característiques: unes, les que fem nosaltres, i les altres, les que encarregueu vosaltres als vostres bibliotecaris referents per a la docència d'una assignatura o per al desenvolupament d'un programa.

En aquest sentit, vosaltres sou també part important d'aquesta acció de contribuir a la incorporació de la perspectiva de gènere a la docència de les vostres assignatures.

I, finalment, accions de futur. De fet, nosaltres, des de la Biblioteca, tenim assignades actualment vuit accions dins del Pla d'Igualtat de Gènere de la UOC. D'aquestes vuit accions, ja en tenim realitzades set. Només ens en queda una pendent, que seria la d'oferir l'opció de locució femenina o neutra en els materials, en els modes textuais, en aquests materials multiformat. Aquesta acció també està a expenses de determinats desenvolupaments tecnològics, però, realment, dins del Pla d'Igualtat de la UOC 2020-2024, és l'única acció que queda pendent per part de la Biblioteca.

I, finalment, comentar que si voleu saber més, si voleu ampliar informació o, fins i tot, per poder fer un repàs de totes aquelles accions que hem estat comentant al llarg d'aquesta sessió, podeu trobar la informació al web de Biblioteca, en l'apartat d'Impacte global #Agenda 2030.

En aquest apartat –al qual podeu accedir des de la mateixa Biblioteca, concretament a l'apartat Impacte global #Agenda 2030–, trobareu diferents accions relacionades, evidentment, amb l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, i una secció específica sobre Biblioteca i perspectiva de gènere, en la qual trobareu totes les accions que hem estat comentant en aquesta sessió relacionades amb la docència i també relacionades amb la recerca.

Amb aquesta informació donem per tancada la sessió formativa. Us agraïm a tots vosaltres el vostre interès i, evidentment, quedem a la vostra disposició per a qualsevol suggeriment de millora que penseu que podem fer nosaltres des de la Biblioteca. Poseu-vos en contacte amb el vostre bibliotecari o bibliotecària referent per fer les vostres aportacions. Moltíssimes gràcies.

Aplica la perspectiva de género a tus recursos de aprendizaje. La Biblioteca te ayuda.

[Información visual: Mientras Mireia Castillón habla en off, se muestra una presentación de diapositivas y grabaciones de la web de la Biblioteca de la UOC que ilustran su explicación.]

Mireia:

Hola a todos y todas. Desde el área de Biblioteca y Recursos de Aprendizaje os damos la bienvenida a esta sesión informativa que lleva por título: “Aplica la perspectiva de género a tus recursos de aprendizaje. La Biblioteca te ayuda”.

Me llamo Mireia Castillón, soy referente de género dentro del área de Biblioteca y comentaros que esta figura de referente de género se creó ya dentro de la Biblioteca el año 2019, con una doble vertiente o con un doble objetivo.

Por un lado, teníamos como misión identificar aquellas acciones que ya se estaban trabajando y que pensábamos que también se podían trabajar dentro de la biblioteca en relación con cómo incorporar la perspectiva de género, o cómo contribuir a la incorporación de la perspectiva de género en la docencia y en la investigación de la universidad. Y, por otro lado, el otro gran objetivo de crear este rol era dar cumplimiento a aquellas directrices que nos vinieran dadas por la misma organización o, más concretamente, por la Unidad de Igualdad de la UOC.

Dicho esto, empezamos la sesión informativa con los tres grandes objetivos que nos hemos marcado. Por un lado, uno de los objetivos de esta sesión es daros a conocer todas las acciones en las que estamos trabajando desde la Biblioteca creadas con el objetivo de contribuir a la incorporación de la perspectiva de género, tanto en docencia como en la investigación de la universidad.

Otro gran objetivo que nos marcamos en esta sesión es el de proporcionaros toda una serie de herramientas y recursos para que podáis incorporar la perspectiva de género en vuestros recursos de aprendizaje de vuestras asignaturas.

Y, finalmente, otro objetivo importante para la nosotros es que nos podáis aportar vuestras sugerencias, que nos digáis en qué aspectos pensáis que, como Biblioteca, podríamos contribuir para que vosotros podáis hacer vuestra docencia con perspectiva de género. A tal efecto, sería interesante que nos hicierais llegar todas estas sugerencias y aportaciones de mejora enviando un correo a vuestros bibliotecarios y bibliotecarias referentes de la Biblioteca.

Dicho esto, ¿cuál es nuestro punto de partida? ¿De dónde hemos partido? ¿Cuáles han sido nuestros tres grandes pilares a la hora de definir estas acciones y estos recursos que os facilitamos?

Tenemos tres grandes documentos de referencia. Por un lado, tenemos el Marco general para la incorporación de la perspectiva de género en la docencia universitaria, que es el documento que elaboró la AQU, la Agencia de Calidad Universitaria, y en el que se facilitan toda una serie de directrices y de indicaciones para que la universidad incorpore la perspectiva de género a la docencia.

En este sentido, desde la Biblioteca, lo que hicimos fue identificar si en estas directrices había algún aspecto específico que se nos pidiera a las bibliotecas universitarias. Sí que hay un punto concreto que se menciona en este marco general. Dice que las bibliotecas tenemos que proporcionar una serie de materiales y recursos relacionados con estudios de género o sobre perspectiva de género.

Ya veréis que, a lo largo de esta sesión, algunas de las acciones que os enseñaremos van encaminadas a dar cobertura a esta indicación que hace la AQU.

Otro documento marco importante es el Plan de Igualdad de la UOC, que tiene el recorrido del 2020 al 2024. En este sentido, comentaros que ya desde la Unidad de Igualdad se nos pidió en su origen que desde la Biblioteca hiciéramos aportaciones o sugiriéramos acciones que creyéramos que podrían ayudar a contribuir a la incorporación de la perspectiva de género, tanto en la docencia como en la investigación universitaria.

En este sentido, comentar que, en el actual Plan de Igualdad, la Biblioteca tiene diferentes acciones encargadas dentro de los ejes de docencia, investigación y organización.

Y, finalmente, otro documento muy importante para nosotros son las Directrices para la selección y el uso de los recursos de aprendizaje. Estas directrices las podéis encontrar en el O2 Repositorio de la UOC. Allí se menciona que los recursos de aprendizaje, tanto los propios como los externos, deben optar por contenidos que no discriminan a ninguna persona ni a ningún colectivo por razón de sexo, raza, religión, identidad de género o cualquier otra forma de discriminación. Y estas directrices, evidentemente, que son importantes tanto en los propios como en los externos, son vitales en el caso de los propios.

Hemos visto aquí ahora el paraguas de cuáles son nuestros tres grandes documentos de referencia, pero ahora plasmaremos de qué modo nosotros desde la Biblioteca hemos hecho acciones y podemos proporcionaros recursos y herramientas con tal de que incorporéis la perspectiva de género en vuestros recursos de aprendizaje. Pero, en primer lugar, definamos qué tipología de recursos podemos encontrar en el catálogo.

Si vais al catálogo de la Biblioteca, de recursos de aprendizaje, veréis que hay dos grandes grupos. Uno, que hace referencia a los recursos de aprendizaje de producción propia, que llevan asociado un encargo de autoría, pero después hay una serie de recursos de aprendizaje externos que también podéis elegir para vuestras asignaturas, como, por ejemplo, serían: capítulos de libro, artículos, bibliografías, revistas, etcétera.

Ahora analizaremos de qué modo y qué acciones hemos ido trabajando desde la Biblioteca para incidir en el ámbito de cómo podemos trabajar los recursos de aprendizaje para incorporar la perspectiva de género.

Empezaremos con los recursos de aprendizaje de producción propia. En este sentido, dentro del área de Biblioteca, ya veréis que cuando vosotros hagáis peticiones porque tenéis necesidad de recursos de aprendizaje para vuestras asignaturas, vosotros entráis las peticiones en el PERA, el Punto de Entrada de Recursos de Aprendizaje. Pues en el caso de los recursos de aprendizaje que llevan asociado un contrato de autoría, os formulamos, entre otras, dos preguntas que están relacionadas con los temas de género.

Una es si el contenido que estáis encargando está vinculado a temas relacionados con los estudios de género, feminismo o igualdad.

¿Por qué os formulamos esta pregunta? Esta pregunta está vinculada con lo que comentábamos inicialmente de la AQU. La AQU nos dice que las bibliotecas tenemos que proporcionar un listado de recursos que traten sobre temas de género. Precisamente, hacemos esta pregunta responde a esta necesidad de tener un listado de recursos de producción propia que abordan estos temas. A continuación, os enseñaremos de qué modo podéis consultar este listado de recursos.

A tal efecto, será necesario que vayáis a la web de Biblioteca y, como veis, hay un apartado de “Búsqueda” [en la parte superior]. Si en este apartado introducís la palabra “genderuoc” –que es la palabra clave que nos ayudará a identificar todos aquellos recursos de producción propia que abordan temas de género– y pulsáis la lupa para hacer la búsqueda, veréis que os proporciona un listado en el que actualmente ya tenemos más de 130 resultados identificados. Este listado se actualiza de forma anual, basándonos en las nuevas incorporaciones que nos vais notificando en vuestros recursos de aprendizaje.

La otra pregunta que os formulamos dentro del PERA que está relacionada con temas de género es si el recurso de aprendizaje tiene en cuenta la perspectiva de género. Mediante esta pregunta, lo que queremos es identificar si se han facilitado consignas a las personas que elaboran los contenidos de los recursos de aprendizaje para que tengan esta mirada de género. Con todas estas informaciones, todas estas preguntas, con estas dos preguntas que os hacemos en el momento de dar de alta en nuestros aplicativos los recursos de aprendizaje, identificamos la tipología de recurso en función de vuestras respuestas.

Muchos y muchas nos preguntáis: “Sí, pero ¿cómo puedo facilitar yo indicaciones a los autores y a las autoras para que incorporen esta perspectiva? ¿Qué herramientas tenemos?”.

Pues aquí, concretamente, desde la Biblioteca, elaboramos el Kit para autores y autoras de la UOC, en el que precisamente hay, entre otras cosas, indicaciones y elementos para incorporar o contribuir a esta incorporación de la perspectiva de género en el momento de elaborar los recursos de aprendizaje de producción propia.

Os enseñaré también cómo poder acceder al Kit para autores y autoras, para ello tenéis que volver otra vez a la web de Biblioteca. Vosotros y vosotras, que tenéis el perfil de personal docente, podéis acceder a él directamente a través del desplegable que aparece aquí [en el apartado “Personal docente”], en el Kit de autores y autoras de la UOC. En este kit encontraréis diferentes elementos que pueden ser de utilidad a la hora de elaborar un contenido con perspectiva de género, como, por ejemplo, en el apartado

“¿Cómo puedo elaborar un recurso de aprendizaje de la UOC?” se abrirá un PDF en el que hay las distintas tipologías de recursos de aprendizaje de producción propia.

Vosotros y vosotras podéis dar indicaciones a vuestros autores y autoras para que accedan al apartado concreto que hace referencia al recurso de aprendizaje que tienen que elaborar y en el que se facilitan, entre otras cosas, indicaciones que incluyen un apartado en concreto sobre diversidad y género. En este apartado se facilitan indicaciones y orientaciones para que incorporen la perspectiva de género en este recurso de aprendizaje que están elaborando.

Otro recurso importante que podéis encontrar en el Kit para autores y autoras es “Cómo debo citar las fuentes”. Aquí, concretamente, queremos hacer mención especial de lo que hizo el Servicio de Gestión Bibliográfica de la Biblioteca, al adaptar los estilos de citación APA y Vancouver. En esta adaptación se propone incorporar el nombre completo del autor o de la autora para visibilizar a las mujeres en las bibliografías.

Aquí, concretamente, nos pusimos en contacto con la Asociación Americana de Psicología, que nos dio su visto bueno para hacer esta adaptación que podéis encontrar en la web de Biblioteca. Los estilos de citación, hay algunos estilos de citación que, como sabéis, solo piden las iniciales. En esta propuesta desglosamos también los nombres de pila. Hay otros estilos de citación, como Chicago, que, por ejemplo, sí que permiten incorporar los nombres de pila de los autores. Es uno de los elementos que también ofrece el Servicio Lingüístico. Es una recomendación porque, para visibilizar en las bibliografías la figura de las mujeres, es importante que aparezca desglosado el nombre.

En este apartado de “Cómo citar”, también hay otro aspecto en el que queremos incidir y que creemos que también puede ayudar a contribuir a esta incorporación de la perspectiva de género a la hora de elaborar los recursos. Es una herramienta que consideramos que es orientativa, pero que puede resultar interesante para poder analizar la paridad de nuestras bibliografías.

Esta herramienta, que es el Gender Balance Assessment Tool, es una herramienta bastante fácil de usar. Podéis elegir a partir de un TXT con las referencias bibliográficas y ya veréis que aparece el análisis de forma automatizada del porcentaje de mujeres, del porcentaje de hombres y, por ejemplo, si hay algunos elementos que no están lo bastante claros, aparece la información como “desconocida”. Esta herramienta también permite un análisis por raza, pero, aun así, no es muy fiable. Pero, por lo menos, consideramos que puede ser muy interesante por el tema de poder hacer un análisis de las bibliografías.

Volvemos al Kit para autores y hay otro elemento importante que contiene este kit y que también ayuda a contribuir a la incorporación de la perspectiva de género. Este apartado es una infografía interactiva que ha sido elaborada por el Servicio Lingüístico de la UOC conjuntamente con el eLearn y es una infografía en la que se dan recomendaciones e indicaciones para hacer un uso no sexista de la lengua. Esta infografía también se puede descargar en formato PDF.

Finalmente, otro aspecto que consideramos interesante es el de poder proporcionar una serie de imágenes, para ilustrar los contenidos que se elaboran, libres de derechos. Nosotros proporcionamos un banco de imágenes dentro de las que nos parece una

opción muy interesante la de proporcionar The Gender Spectrum Collection, que es una completa colección de imágenes que va más allá de los sesgos de género.

Y, finalmente, por si alguna vez los autores al proporcionar el enlace al kit, que he olvidado decir que es un enlace al que se puede acceder desde fuera del campus –no es necesario estar logueado para poder acceder–, pero si alguna vez tenéis necesidad de explicar con más detalle de qué modo este kit puede contribuir a la incorporación de la perspectiva de género en los contenidos, en el apartado de FAQs hay una pregunta que lo explica de forma más precisa.

Esto sería el kit. Pensad que este es el kit que se proporciona a los autores y a las autoras para elaborar estos contenidos, hablamos de los recursos de aprendizaje de producción propia.

Otra de las cuestiones que estamos tratando, de los recursos de aprendizaje que tratamos en la Biblioteca, es todo el ámbito de recursos de aprendizaje externo. En relación con los recursos de aprendizaje externos, la Biblioteca también ha elaborado o tiene asignadas diferentes acciones dentro del Plan de Igualdad de Género de la UOC.

Una de las acciones que tenemos asignadas es la creación de la colección especial Unidad de Igualdad. En esta colección podéis encontrar una serie de títulos relacionados con temas sobre cómo incorporar la perspectiva de género en la docencia de nuestras asignaturas o hasta planes de igualdad de diferentes instituciones. En esta colección, por ejemplo, podréis encontrar todas las guías de la Red Vives para una docencia universitaria con perspectiva de género.

A continuación, os explico cómo podéis acceder a esta colección. Para ello, evidentemente tenéis que ir a la web de la Biblioteca y os recomendamos que pulséis en “Búsqueda avanzada” [a la derecha del buscador]. Y una vez aquí veréis que en la parte superior se cargan diferentes apartados, uno de los cuales es “Colecciones especiales”. Actualmente, la Biblioteca tiene dos grandes colecciones especiales, una dedicada a Manel Castells y la otra, es la que estamos comentando ahora, que es la colección Unidad de Igualdad. Actualmente, esta colección tiene más de 160 títulos y se va nutriendo de forma anual. Para poder ir haciendo las nuevas incorporaciones, contamos con la ayuda tanto de la Unidad de Igualdad como del grupo de investigación GentIC.

Otra acción que tenemos asignada dentro del Plan de Igualdad y que, además, forma parte de todo este conjunto de recursos de aprendizaje externos que ponemos a vuestra disposición es la colección de Trabajos Finales de Estudios de Género que podéis encontrar en el repositorio. Aquí, los estudiantes procedentes de diferentes estudios que tratan temas relacionados con los estudios de género pueden hacer su depósito.

Nosotros, en este sentido, sí que les facilitamos unas indicaciones para que, si quieren que su título esté dentro de esta colección, identifiquen su trabajo con una palabra clave que es “estudios de género”.

Si queréis, para poder acceder a la colección del O2 Repositorio, también os decimos de qué modo lo podéis hacer. En este caso, en la parte inferior de “Contenidos” de la web de la Biblioteca, encontraréis que tenéis acceso directo al O2 Repositorio. Si navegáis por “Docencia”, que es el apartado en el que se hace todo el volcado de trabajos finales de grado y máster, encontraréis que hay una colección específica sobre trabajos finales

de estudios de género. Aquí, en este momento, tenemos casi 180 títulos, pero estos títulos se van nutriendo al final de cada semestre, cuando se hacen nuevos volcados.

Seguimos y hablamos de la Editorial UOC. Esta era otra de las acciones que teníamos asignadas dentro del Plan de Igualdad de la UOC y una de los logros era incorporar nuevos títulos relacionados con los estudios de género, mujeres, feminismos y sexualidad. En este sentido, comentar que la editorial este año está trabajando en nuevos títulos relacionados con la Agenda 2030 y que este año publicará explícitamente un título relacionado con la ODS número cinco sobre igualdad de género. Y actualmente también podéis encontrar en su web diferentes títulos de la colección de “Mujeres”.

Otros recursos de aprendizaje externos que ponemos a vuestra disposición para que podáis incorporar la perspectiva de género en la docencia de vuestras asignaturas son las biblioguías. En este sentido, diferenciamos entre las biblioguías que surgen de la iniciativa propia de la Biblioteca, como, por ejemplo, la de Combatir la LGTBI-fobia, que se hizo para conmemorar la fecha del mes del Orgullo. Estas biblioguías pueden tener dos características: unas, las que nuestro equipo hace, y las otras, las que encargáis a vuestros bibliotecarios referentes para la docencia de una asignatura o para el desarrollo de un programa.

En este sentido, vosotros y vosotras sois también parte importante de esta acción de contribuir a la incorporación de la perspectiva de género en la docencia de vuestras asignaturas.

Y, finalmente, acciones de futuro. De hecho, desde la Biblioteca, tenemos asignadas actualmente ocho acciones dentro del Plan de Igualdad de Género de la UOC. De estas ocho acciones, ya tenemos hechas siete. Solo nos queda una pendiente, que sería la de ofrecer la opción de locución femenina o neutra en los materiales, en los modos textuales en estos materiales multiformato. Esta acción también está a expensas de determinados desarrollos tecnológicos, pero, realmente, dentro del Plan de Igualdad de la UOC 2020-2024, es la única acción que queda pendiente por parte de la Biblioteca.

Y, finalmente, comentar que, si queréis saber más, si queréis ampliar información o, incluso, para poder hacer un repaso de todas las acciones que hemos estado comentando a lo largo de esta sesión, podéis encontrar la información en la web de Biblioteca, en el apartado de Impacto global #Agenda 2030.

En este apartado –al que podéis acceder desde la misma Biblioteca, concretamente en el apartado Impacto global #Agenda 2030–, encontraréis distintas acciones relacionadas, evidentemente, con la Agenda 2030 para el desarrollo sostenible, y una sección específica sobre Biblioteca y perspectiva de género, en la que encontraréis todas las acciones que hemos estado comentando en esta sesión relacionadas con la docencia y también relacionadas con la investigación.

Con esta información, damos por cerrada la sesión formativa. Os agradecemos a todos y todas vuestro interés, y, evidentemente, quedamos a vuestra disposición para cualquier sugerencia de mejora que penséis que podemos hacer desde la Biblioteca. Poneos en contacto con vuestro bibliotecario o bibliotecaria referente para hacer vuestras aportaciones. Muchísimas gracias.